

**ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ ALANLARI
NAZIM İMAR PLANI VE
KORUMA AMAÇLI NAZIM İMAR PLANI**

ARAŞTIRMA RAPORU

"ANKARA'NIN ARKA BAHÇESİ"

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
İMAR VE ŞEHİRCİLİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI
2006

**^Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 27/11/2006 gün
ye 1954 sayılı kararı ile prensipte uygun görülen, Ankara Büyükşehir Belediyesi
İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığının 14/11/2006 gün ve (631)1916-11461
sayılı yazısı ekidir.**

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİNİN YAPISI	1
TARİHÇE	2
ARAZİ TEMİNİ VE KURULUŞ	3
ÇİFTLİĞİN HAZİNEYE BAĞIŞI	4
İDARİ ÖRGÜTLENME - ÇİFTLİK MÜDÜRLÜĞÜ	5
HAYVANAT BAHÇESİ	5
TARIMSAL ÜRETİM	6
AOÇ ARAZİSİNİN PARÇALANMA VE KÜÇÜLME SÜRECİ	9
3308 SAYILI DEVLET ZİRAAT İŞLETMELERİ HAKKINDAKİ KANUN DÖNEMİ	9
5659 SAYILI ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ KURULUŞ KANUNU DÖNEMİ	10
YENİ BİR KORUMA STATÜSÜ:	
1.DERECE DOĞAL VE TARİHİ SİT ALANI	14
ANKARA KENTİ PLANLAMA SÜRECİNDE AOÇ ARAZİSİ	15
1932 JANSEN İMAR PLANI	15
1957 YÜCEL-UYBADIN İMAR PLANI	15
1/50.000 ÖLÇEKLİ 1990 ANKARA NAZIM PLANI	15
1/100.000 ÖLÇEKLİ 2015 ANKARA YAPISAL PLANI	15
1/25.000 ÖLÇEKLİ 2023 ANKARA NAZIM İMAR PLANI (ÜST ÖLÇEK NAZIM PLANI)	15
PLAN HAZIRLAMA SÜRECİ İLE İLGİLİ ANALİZLER	16
İKLİM	16
• - JEOLojİK YAPI ÖN DEĞERLENDİRMESİ <	17
. • I F »	
PLANLAMA ALANININ JEOMORFOLOJİK YAPISI	19
»I İ**' *' *	
TOPRAK KABİLİYETİ VE TARIMSAL ARAZİ KULLANIMI	21
ARAZİ KULLANIMI	22
TEKNİK ALTYAPI	26
SORUNLAR	27
OLANAKLAR	28
KAYNAKLAR	30
EKLER	

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ ALANLARI NAZIM İMAR PLANI VE KORUMA AMAÇLI NAZIM İMAR PLANI

ARAŞTIRMA RAPORU

giriş

08/07/2006 gün ve 26222 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5524 sayılı "Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun"la eklenen Ek 1.maddesinin 1.fıkrasında yer alan "Atatürk Orman Çiftliği dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köyşleri Bakanlığının uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesinin ilgili mer'i mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkili olduğu öngörülmüştür." hükmü uyarınca Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığının eşgüdümünde, 1.derece doğal ve tarihi sit alanı olan Atatürk Orman Çiftliği alanlarına ilişkin olarak 1/25.000 ölçekli Üst Ölçek Nazım Plan ve 1/10.000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı hazırlanmasına yönelik olarak bir araştırma ve analiz raporu hazırlanmıştır.

AOÇ arazisinin uzun vadeli bir gelecekte Ankara Metropoliten Alanı içinde nasıl değerlendirilebileceği; kamu elinde bulunan büyük bir açık alanlar sisteminin bir parçası olarak artık kentin ortasında bir "avlu-bahçe" özellikleri gösteren bu arazi potansiyelinin, kentin makroformunun gelişimine katkısının ne olabileceğine ilişkin temel sorunsallara çözümler araştırılmaktadır.

ATATURK ORMAN ÇİFTLİĞİNİN YAPISI

Mustafa Kemal Atatürk, hem yurdun çeşitli bölgelerinde çiftçilere önderlik etmek ve örnek olmak amacıyla, hem de kente bir dinlence alanı sağlamak için kentin batısında Ankara Çayının geçtiği geniş düzlükleri de içine alan büyük bir alan satın almıştır. Çiftlik kurulması çalışmalarına 05/05/1925 tarihinde öncelikle Abidin Paşa ailesinden 20.000 dönüm arazi satın alınarak başlanmıştır. Bunun için Balgat, Etimesgut, Çakırlar, Macun, Güvercinlik, Tahar, Yağmur Baba Çiftlikleri ve çok sayıda tarla satın alınarak çiftlik büyütülmüştür.

Ulu Önder Atatürk, kurmuş olduğu çiftliklerden biri olan Atatürk Orman Çiftliğini 11/06/1937 tarihli vasiyet mektubu ile Hazineye hibe etmiştir. İlk kurulduğu yıllarda yaklaşık 5500 ha (55.000 dekar) olan ve bugün yaklaşık 3335 ha'a (33.351 dekara) gerileyen çiftlik alanının ke

bütünü içinde nasıl kullanılması veya değerlendirilmesi gerektiği sürekli gündemde kalmıştır.

Halen çiftlik arazisi 24/03/1950 tarih ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün Kuruluş Kanunu çerçevesinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliğe sahip, bitkisel ve hayvansal üretim yapılan, gıda sanayi konusunda iki fabrikanın üretim yaptığı, daha çok kira gelirleri ile giderlerini karşılamaya çalışan bir konumdadır. AOÇ'nin arazi varlığı Atatürk'ün Hazineye hediye ettiği devlet malı olmakla birlikte, AOÇ Müdürlüğüne ait tüzel kişilik mülküdür.

TARİHÇE

Atatürk, kazandığı eşsiz zaferlerle ülkeyi bağımsızlığa kavuşturduktan sonra, başta ekonomi olmak üzere diğer alanlarda da ülkesinin kalkınmasına ve ilerlemesine yönelik düşünce ve görüşlerini ortaya koymuş ve bunları yaşama geçirmek için çaba sarf etmiştir.

Ulu önder Atatürk; "Milli ekonominin temeli tarımdır. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermeliz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar bu amaca ulaşmayı kolaylaştıracaktır. Fakat bu hayati işi isabetle amaca ulaştırabilmek için, ilk önce ciddi etütlere dayalı bir tarım siyaseti uygulamak ve onun içinde her köylünün ve bütün vatandaşların kolayca kavrayabileceği ve severek uygulayabileceği bir tarım rejimin kurmak lazımdır" görüş ve direktifleri ile tarımın ve tarımsal kalkınmanın Türkiye ekonomisindeki yerini ve önemini vurgulamıştır.

Tüm yaşamı boyunca en ufak bir sapma olmaksızın inandığı, değer verdiği felsefesi, yeşile olan tutkusu ve özlemi *"Yeşili görmeyen gözler renk zevkinden mahrumdur. Burasını öyle ağaçlandırınız ki kör bir insan dahi yeşillikler arasında olduğunu farketsin"* düşüncesi Atatürk Orman Çiftliğinin kurulmasında en önemli etken olmuştur.

Ayrıca Atatürk Orman Çiftliğinin kuruluşuna, özel bir neden de bozkır ortasına kurulmuş Başkent Ankara halkının rahatlıkla gezebileceği, nefes alacağı, yaz, kış yeşil kalabilecek bir cennet, bir doğa güzelliği yaratma arzusu ve özlemidir. İşte bu kararını gerçekleştirmek üzere 1925 yılının ilkbaharında, ülkenin tanınmış tarımcılarını köşke çağırarak, Ankara civarında modern bir çiftlik kurmak istediğini söyler ve bu amaca uygun bir arazi bulmaları emrini verir.

Bu uzmanlar arasında bulunan bir tarımcımız o günkü anılarını şu şekilde aktarmaktadır. "Çiftlik yeri için öyle uzun boylu dolaşmaya ve Ankara'nın çevresinde başka doğal özellikler araştırmaya gerek görmemiştik. Sebepte basitti. Kırac bir bozkırın ortasında bir orta çağ şehri. Ağaç yok, su yok, hiç bir şey yok. Böyle bir noktada hazırlanmış ve uygun koşullar taşıyan yerler nasıl bulunabilir". "İncelemelerimiz bittiği zaman sonucu büyük Şefe arz ettik. Kendileri elleri ile bu günkü çiftlik yerinin bulunduğu yeri işaret ettiler ve sordular.

- "Burayı gezdiniz mi?

Buranın bir çiftlik kurulması için gerekli olan niteliklerin hiç birini taşımadığını, bataklık, çorak, fakir bir yer olduğu hakkındaki ortak kanaatimizi söyledik.

Atatürk'ün bize cevabı şu olmuştur.

- "İşte istedim yer böyle olmalıdır. Ankara'nın kenarında hem bataklık, hem çorak hem de fena bir yer. Burayı biz ıslah etmezsek kim gelip ıslah edecektir?

Görülüyor ki Atatürk, tarım uzmanlarından en iyi toprak değil, en kötü toprak raporunu alabilmek için faydalanmıştır. Onun aradığı bir çiftlik arazisi değil, büyük yurt yapısını kurarken, insan ile toprak arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkiden doğan denklemi, şartların hemen hiç uygun olmadığı bir noktada dahi halletmenin mümkün olduğunu kanıtlamaktı.

Atatürk, Orman Çiftliği'nin şimdiki yerini seçtiği zaman, arazinin verim durumu hakkında yerli ve yabancı uzmanların görüşünü istemişti. Davet edilen uzmanların verdikleri raporlar içinde bu topraklar üzerinde her hangi bir tarım faaliyetinin yapılamayacağını iddia edenler olduğu gibi, bu toprakların sıkı bir mücadele ile ıslah edilebileceğini söyleyenlerde vardı.

Tarım Bakanlığı uzmanlarından Schmit, Orman Çiftliği arazisinde tarım imkanları hakkında verdiği raporda "Bu öyle bir teşebbüstür ki, elverişsiz toprak ve iklim koşulları altında burada ya sabır tükenir, yahut ta para" demiştir.

Uzmanların bu olumsuz görüşleri, O'nun Ankara'da bir çiftlik kurma konusundaki azmini azaltacak yerde daha da pekiştirmeye hizmet etmiş olmuştur. Atatürk ağaç bile yetişmeyen bir yerde insanın nasıl yaşayabileceğini kendi kendilerine soran ve Ankara'nın devlet merkezi (Başkent) oluşunu affedilmez bir hata sayan insanlara yepyeni bir mucize daha göstermek istiyordu.

O, bu şekilde aynı zamanda hem Türkiye tarımına modern bir çiftliğin örnek yöntemlerini hediye etmek, hem de bazı durumlarda ilmin dahi gerçekleşmesini mümkün görmediği girişimlerinde gerçekleştirilebileceğini kanıtlamak gibi çok önemli bir teşebbüste bulunuyordu.

ARAZİ TEMİNİ VE KURULUŞ

Çiftlik için ağacın bile yetişmediği bir yeri tercih eden Atatürk, kuruluş çalışmalarını yakından ilgilenmek ve bizzat yönetmek arzusu ve azmi ile ilgililere yurt tarımına örnek olacak Gazi Orman Çiftliği'ni kurmak üzere derhal çalışmalara başlama emrini verdi.

Verilen emirler arasında; en kötü tarım koşullarına sahip olduğunun tarım uzmanlarınca bildirilmesi üzerine, eliyle işaret etmek sureti ile iyileştirilmesi gerektiğini ileri sürdükleri alanın satın alınıp, işletme planlarının hazırlanması, arazinin düzenleme ve iyileştirilmesi ile birlikte hemen tarım yapılabilmesi konuları başta geliyordu.

İlk olarak çiftlik idare merkezi ile, parkların ve sebze bahçelerinin de üzerinde bulunduğu 20.000 dönüm arazi, Merhum Abidin Paşa'nın eşi Faika Hanım'dan satın alındı. Atatürk'ün ilk olarak aldığı bu araziye verdiği yüksek fiyat, çevrede bulunan ve işletilmeyen çok sayıda arazi parçasının sahipleri tarafından satılmasını teşvik etti.

Böylece Etimesgut, Balgat, Çakırlar, Güvercinlik, Macun, Tahar ve Yağmur Baba çiftlikleri de satın alındı. Bu şekilde büyük ve modern bir tarım işletmesi için yeterli genişliğe ulaşan bir arazi varlığı üzerinde Gazi Orman Çiftliği doğmuş oldu.

Yapılan tüm bu çalışmalarla çiftliğin kuruluşunu tamamlayan Büyük Önder, bu teşebbüsteki iki ana gayesini gerçekleştirmiştir. Bu sayede hem modern tarım tekniklerinin ilk örneklerini Türkiye tarımına hediye etmiş, hem de o zamana kadar Ankara halkının tek mesire yeri olan Kayaş Vadisi'ni aratmayacak, hatta her yönüyle ondan üstün olan bir mesire yeri yaratmak arzusunu gerçekleştirmiştir.

ÇİFTLİĞİN HAZİNEYE BAĞIŞI

Büyük Atatürk, "Ağaç bile yetişmiyor, burada insan nasıl yaşar?" denilen bir yerde kurmayı tasarladığı eserini çok kısa bir sürede tamamlamış ve varmak istediği hedeflerin biri dışında tamamını gerçekleştirmiştir.

Artık O'nun için varılacak son hedef, diğer çiftlikleri ile birlikte Atatürk Orman Çiftliği'ni de çok sevdiği ve değer verdiği Milleti'ne hediye etmektir. Zira O, yalnızca Türkiye çapında değil, dünya çapında da olsa en küçüğünden en büyüğüne tüm başarılarını milletiyle paylaşmaktan büyük bir haz duymaktaydı.

Sağlam temeller üzerine kurulan bu büyük eser, sürekli gelişebilecek bir yapıya kavuştuğuna göre, bağış için endişe edilecek her hangi bir konu kalmamıştı.

Bu düşünce ile, çiftliklerinin ve mülklerinin devlete devir işlemleri konusunda gerekli resmi belgelerin hazırlanması için Tapu İdaresine direktif veren Ulu Önder, hazırlanan belgeleri imzalamak üzere çiftlik içerisindeki Marmara Köşkü'ne 11/05/1937 günü teşrif ederler. Atatürk devirle ilgili işlemlerden sonra Başbakanlık'a yazdığı 11/06/1937 tarihli bir tezkere ile bütün tesis, hayvan varlığı ve demirbaşları ile beraber tasarrufu Orman Çiftliği ile birlikte diğer çiftliklerini hazineye bağışladığını bildirir.

Atatürk'ün çiftliğe yüklediği görevler, bağış mektubunda ifade edildiği şekliyle, "hilesiz ve nefis gıda maddeleri temin eylemek" ve "halka gezecek, dinlenecek sıhhi yerler temin eylemek" olarak belirtilmiştir.

Çiftliğin, Atatürk tarafından hazineye bağışlanmasından sonra, diğer çiftliklerle birlikte kuruluşuna uygun bir şekilde yönetilmesi ve sürekli bir gelişme yolunda örnek işletmeler halinde ilerlemelerinin sağlanması amacıyla tarımsal bir devlet teşekkülünün kurulması gere!" yararlı görülmüştür.

Bu kuruluş 13/01/1938 tarihinde yürürlüğe giren 3308 sayılı kanunla "Devlet Ziraat İşletmeleri" adı altında faaliyete başlamıştır. Kanunun belirlediği esaslar çerçevesinde Orman Çiftliği' de Devlet Ziraat işletmeleri Kurumuna devredilmiştir.

Çiftliğin gelirlerine büyük katkısı olan ve Atatürk tarafından bu maksatla kurulmuş olan Bira Fabrikası bu dönem içinde (06/07/1937) Tekel Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir.

Devlet Ziraat İşleri Kurumu'nun 28/02/1950 tarihinde kapatılması ile 01/03/1950 tarihinden itibaren yerine kurulan Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yer almıştır.

İDARİ ÖRGÜTLENME - ÇİFTLİK MÜDÜRLÜĞÜ

Çiftliğe daha dinamik bir kimlik kazandırmak ve kuruluş amaçları da göz önünde bulundurularak çok yönlü bir bünyeye kavuşturulmasını ve bu meyan da kendisine özgü ekonomik bir varlık olarak yaşamını sürdürmesini sağlamak için Türkiye büyük Millet Meclisi'ne bir yasa tasarısı sevk edilmiş ve 24/03/1950 tarihinde kabul edilip 01/04/1950 tarihinde yürürlüğe giren 5659 sayılı Kanun ile Çiftliğin adı, kurucusunun ölümsüz adı verilerek "ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ" olarak değiştirilmiştir. 5659 sayılı kanunla çiftlik yeni bir statüye kavuşmuş olup, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na bağlı tüzel kişiliğe haiz bir kuruluş olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü diğer tüm KİT'ler gibi Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine tabii olup, faaliyetleri her yıl Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından incelenmekte ve rapora bağlanmaktadır. Bu raporlarda Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonu tarafından görüşülerek onaylanmaktadır.

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün teşkilat yapısı 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş kanunu'nun 2. maddesinde bir müdür, bir müdür yardımcısı ile altı şeflik ve hukuk işleri servisi şeklinde belirlenmiştir. Sonradan bu birimler Bakanlar Kurulu tarafından çeşitli tarihlerde çıkarılan kararlar ile Müdürlüklere dönüştürülmüştür.

Çiftliğin bu günkü organizasyon yapısı içerisinde bir Müdür ve Yardımcısının idaresi altında yedi teknik, üç idari olmak üzere 10 Müdürlük, bir de hukuk Müşavirliği bulunmaktadır.

HAYVANAT BAHÇESİ

İnsanlar genellikle hayatın bilinmeyen yönleri hakkında merak sahibidirler. Bu meraklarını bilgi edinerek gidermeye çalışırlar. Yaban hayvanları ve onların davranış biçimleri özellikle kent insanlarının ilgisini çekmektedir. Bu sebeple, doğada serbest olarak yaşarken hal ve hareketlerini, yaşam biçimlerini göremeyeceğimiz yaban hayvanlarının kendi doğal yaşamlarına benzer mekanlar oluşturarak bir araya getirilmeleri ve insanların seyrine sunulmaları hayvanat bahçesi^{1Qki}

vasıtasıyla mümkün olmaktadır.

AOÇ arazilerinin bir bölümü üzerinde hayvanat bahçesi kurulması fikri, Ankara'nın ilk şehir planını hazırlayan, Herman Jansen planının temel ilkeleri arasında yerini almıştır. Hayvanat bahçesi kurulduğundan bu yana Ankara halkının ve Ankara'ya dışarıdan gelen insanların en çok uğradıkları seyir merkezi olmuştur. Hayvanat bahçesi, AOÇ ile birlikte anılan ve Çiftliğin faaliyetleri içinde en etkin rolü oynayan bir ünite haline gelmiştir.

Hayvanat bahçesinin faaliyetleri için 320 dekar büyüklüğünde bir alan tahsis edilmiştir. Halen bu alanın 200 dekarı fiilen kullanılmaktadır. Her yıl mevcut barınakların genişletilmesi ve yeni kullanım alanlarının açılması ile mevcut hayvanlar daha geniş mekanlara kavuştuğu gibi hayvanat bahçesi de büyümektedir.

AOÇ hayvanat bahçesini son 5 yılda üç milyona yakın insan ziyaret etmiştir. AOÇ Hayvanat Bahçesini geliştirmek, güzelleştirmek ve ziyaretçi sayısını artırarak bir çekim merkezi haline getirebilmek için 2004 yılında bazı projeler üretilerek uygulama çalışmaları başlatılmıştır.

Bu projeler; Çocuk Hayvanat Bahçesi, Tünel Akvaryum, Yunus Gösteri Havuzu, Yabani Hayvan Savanası, Yırtıcı Hayvanlar Vadisi gibi projelerdir.

Söz konusu projelerden, Tünel Akvaryum ve Yunus Gösteri Havuzu'nun çok büyük maliyetli ve bir o kadar da prestij projeler olduğunu söylemek mümkündür. Haziran, 2006 tarihi itibarıyla yapılan incelemelerde her iki projenin uygulama çalışmalarının durdurulduğu görülmüştür. Hayvanat Bahçesi'nin çehresini değiştirecek olan bu iki projenin hayata geçirilmesi ile ziyaretçi sayısının katlanarak artacağını söylemek mümkündür.

TARIMSAL ÜRETİM

Müdürlüğün üretim faaliyetleri incelendiğinde; buğday, pastörize süt, dondurma, şarap, domates suyu, turşu vb. üretim çeşitlerinde önemli oranda azalışlar yanında, arpa, yoğurt, ayran, bal, meyve suyu vb. üretim çeşitleri bulunmaktadır.

Süt Fabrikası:

Türkiye'de modern anlamda ilk süt fabrikası, Birleşmiş Milletler Çocuklara Acil Yardım Teşkilatı'nın (UNICEF) yardım ve işbirliği ile Atatürk Orman Çiftliği'nde kurulmuştur.

1957 yılında işletmeye açılan süt fabrikası, 1964 yılında genişletilmiş, günlük 25.000 litre kapasiteye ulaşmıştır 1971 yılında fabrikada saatte 10-12 bin şişe yıkayacak ve dolduracak bir ünite kurulmuştur.

Fabrika zaman içerisinde çeşitli makine, araç, ekipman ve tesislerle takviye edilerek geliştirilmiştir. Fabrikada en son teknoloji ile üretilen süt ve süt mamulleri ile Ankara halkının süt ihtiyacının büyük bir kısmı karşılanmaktadır. Tesis yurdun muhtelif yerlerinde kurulmuş 15 adet, modern cihazlarla donatılmış süt toplama merkezleri aracılığıyla süt üreticisini ve üretimini desteklemektedir. Böylece yöre hayvancılığını/* desteklenmesine büyük katkılar sağlanmaktadır.

Ayrıca fabrikanın diğerk bir fonksiyonu da üreticiden alınan sütün en teknik şekilde pastörize süt ve mamulleri haline dönüştürerek pazara sürekli ve ekonomik bir şekilde arzını sunmaktır. Tek vardiya da günde 50.000 litre süt pastörize edecek ve ayrıca 20 ton sütü de yoğurda dönüştürecek kapasiteye ulaşmıştır.

AOÇ süt fabrikasında üretilen her çeşit ürün 1990'ı yıllara kadar Ankara piyasasında tekel durumunu korumuştur. Bu dönemde rekabete girecek bir rakip firma kurulmamıştı. 1995 yılında Süt Endüstrisi Kurumunun özelleştirilmesi ile Ankara piyasasına özel sektör girmeye başladı. Rekabetin bir gereği olarak AOÇ süt ve süt mamulleri piyasadaki payını kaybetmeye başladı. 1997 yılında market zincirinin kurulması, Ankara piyasasında bakkalların büyük bir çoğunluğunun iflas ederek yok olmasına neden olmuştur. Müşterilerinin büyük bir çoğunluğu bakkallardan oluşan süt fabrikası, pazardaki payını kaybetmeye başlamıştır.

Şarap Ve Bal Fabrikası

Atatürk tarafından, Türk Halkına doğal, sağlıklı ve hilesiz ürünler üretmek sloganıyla 1925 yılında kurulan AOÇ şarap ve meyve suları fabrikasında, ilk olarak 1961 yılından itibaren turşu, üzüm suyu ve domates suyu üretimine başlanmıştır. Fabrikada, 1971 yılından itibaren vişne, şeftali, kayısı, elma, greyfurt, kızılcık, portakal, mandalina suları da üretilerek piyasaya sunulmuştur. Zaman içinde çeşitli nedenlerden dolayı üretimine ara verilen bu ürünlerden, 2003 yılı içinde yapılan çalışmalarla üzüm suyu, şeftali suyu kayısı suyu, vişne suyu, elma suyu ve karışık turşuların üretimi ile Sirke ve pekmez üretimine geçilmiştir.

Baacılık-Bahcecilik

1928 yılında elma ve armut çeşitleriyle Ankara Çayı vadisinin kısmen alüvyal, kısmen de kıraç topraklarında kurulmuş bulunan meyve bahçesi 1965 yılında 537 dekara ulaşmış, ancak zaman içerisinde ekonomik ömrünü tamamlayan meyve ağaçlarında gövde kök çürüklüğü nedeniyle verim düşmüş, 1985 yılından itibaren ağaçlar periyodik olarak sökülmüş ve böylece arazi dinlenmeye bırakılmıştır. Halen bu alan süs bitkileri, yapraklı ve ibrelili fidan ve yem bitkileri yetiştirme yeri olarak değerlendirilmektedir.

Çiftlik arazisi içindeki Ankara Çayı toprakları üzerinde sebze bahçeleri kurulmuştur. Bu kurulan sebze bahçelerinde zaman içinde değişen miktar ve çeşitler üzerinden üretim yapılmıştır.

Ancak Orta Anadolu koşulları içerisinde aile işletmeciliği dışında sebze tarımının ekonomik olmaması, aynı zamanda erken sonbahar kırağlarından mahsulün zarar görmesi nedeni ile sebzeçilik yerine çiftlikte artan süt inekçiliği ünitelerinin yem ihtiyacını karşılamak amacı ile bu alanların yem bitkileri tarımına tahsisi daha uygun görülmüştür.

Kuruluş döneminde akasya ve dişbudak ağaçlarıyla meydana getirilen ormanlar, Orta Anadolu'nun ekolojik şartları içerisinde zamanla değiştirilerek, bir kısmı karaçam ormanları haline dönüştürülmüştür. 195°

- 1960 yılları arasında çiftlik çevresinde karaçamla birlikte sedir ve sarıçamda dikilmiştir.

Bu gün için çiftlik arazisinin %14'ü olan 3455 dekarını orman ve parklar süslemektedir.

Çiftlik içerisinde Türkiye meyve standartlarına ve bölge koşullarına uygun meyveli ve meyvesiz fidan yetiştirilerek Ankara ve çevresinin taleplerine cevap vermek üzere, 762 dekarlık alan fidancılığa ayrılmış olup, özellikle son yıllarda fidancılık faaliyetlerine büyük önem verilmiştir Çiftlik çevresinin çiçeklendirilmesi ve Ankara halkının park ve süs bitkileri ihtiyacını karşılamak amacı ile seralar kurulmuştur.

Halkın büyük bir kısmının serbest ve ücretsiz olarak girebildiği ve piknik yaptığı orman ve parkların bakım, koruma işleri Çiftlik Müdürlüğü (Personeli) tarafından yürütülmektedir.

Tarla Tarımı

Atatürk Orman Çiftliği'nin kuruluş yeri ile ekolojisi ve arazi varlığı itibarı ile tarımsal faaliyetlerinin ağırlığını uzun dönemde tarla tarımı teşkil etmektedir Tarla tarımı faaliyetleri içerisinde başta buğday olmak üzere arpa, yonca, sudan otu ve hayvan pancarına yer verilmiştir.

Bu gün için 20.812 dekar arazi üzerinde tarla tarımı yapılmakta olup, 1997 yılı itibarı ile 565 ton kuru yonca, 260 ton yeşil yonca, 370 ton silajlık yonca, 40 ton hayvan pancarı, 3,5 ton sudan otu tohumu, 272 ton yeşil sudan otu, 252 ton silajlık sudan otu, 260 ton yataklık sap, 287 ton buğday, 1400 ton arpa üretilmiştir.

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü tarafından Hertürlü buğday, arpa, (yaş ve kuru) çayırotu, yonca sap balyası satışları yapılmaktadır.

Hayvancılık

Çiftliğin kuruluşundan itibaren büyükbaş hayvanlardan sığircılık, küçükbaş hayvanlardan koyunculuk ve kanatlılardan tavukçuluk konusunda üretim yapılırken, 1979 yılından itibaren koyunculuk ve tavukçuluk faaliyetleri üretim programından kaldırılmış olup, sığircılık faaliyetlerine halen devam edilmektedir.

Hayvancılık tesisleri, Çiftliğin Dolapdere diye adlandırılan mevkiinde kurulmuştur. Tesislerin ilk kuruluş aşamasında şu anda Gazi Orduevi'nin bulunduğu tepenin güney kısmında kurulması, özellikle kışları çok sert esen kuzey rüzgarlarından korunmak amacını taşımaktadır. Ancak bu çukur alan bataklık olması sebebiyle kapalı ve açık tesisler bakımından hayvancılık yapılmasına uygun değildir. Hayvancılık tesislerinin idrar ve atık suları kentin diğer semtlerinden gelen atık sularla Çiftlik arazisi içinde birleşerek Dolapdere yolu ile Ankara çayına tahliye olmaktadır. Dere sularının bir kısmı, kapalı kanal sistemi içine alınmasına rağmen kirlilik sebebiyle dere kenarındaki bazı ağaçlar kurumuştur.

Ankara metropoliten alanının hızla gelişmesi sonucunda AOÇ arazileri daha önce belirtildiği gibi yerleşim alanlarının ortasında kalmıştır. Çiftliğin halen hayvancılık için uygun olmayan mekanı Çiftlik içinde nere

nakledilirse edilsin yine aynı sorunlarla karşılaşılması kaçınılmazdır. Çiftliğin kuruluş yıllarında kent dışında kalan AOÇ arazilerinde hayvancılık yapmak mümkün iken, günümüzde kent merkezinde kalan bu alanlarda hayvancılık yapmak imkansız hale gelmiştir.

Çiftlik arazisini en rasyonel şekilde değerlendirmek amacıyla başta sığircılık olmak üzere diğer hayvancılık faaliyetlerine önem verilmiştir. Ancak zaman içerisinde ve çeşitli nedenlerle koyunculuk ve tavukçuluk faaliyetlerinden vazgeçilmiştir

Yabancı ırklardan Simental ile başlayan sığircılık faaliyetleri, zaman içerisinde değişik ırklarla devam etmiş ve sığircılık çalışmaları özellikle son zamanlarda önemli aşamalar kaydetmiştir. Halen siyah-alaca (Holstein) ırkı ile devam eden sığircılık faaliyetleri kapsamında 2005 yılı itibarı ile toplam sığır varlığı ortalama 200 baştır. Sağmal inek başına süt verimi ortalama 7000 kg. civarındadır.

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü tarafından Buzağı ve damızlık sığır satışları yapılmaktadır.

AOÇ ARAZISININ PARÇALANMA VE KUÇULME SURECI

Atatürk'ün başışından sonraki dönemde AOÇ arazisi, iki farklı yasanın yürürlükte olduğu dönemler itibarıyla parçalanma süreci olgusuyla karşılaşmıştır.

AOÇ arazileri parçalanma süreci ile ilgili bilgi paftası ekte verilmektedir.

3308 SAYILI DEVLET ZİRAAT İŞLETMELERİ HAKKINDAKİ KANUN DÖNEMİ

07/01/1938'de kabul edilen ve 13/01/1938'de yayımlanarak yürürlüğe giren 3308 sayılı Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu Hakkındaki Kanunla "Gazi Orman Çiftliği" bu kuruma geçer. Bu değişiklikle çiftlik toprakları Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu İdare Meclisi kararıyla satılabilir bir statü kazanır.

Daha sonra, Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumundan, 07/06/1949'da kabul edilen ve 13/06/1949'da yayımlanarak yürürlüğe giren 5453 sayılı Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü Görev ve Kuruluş Kanunu ile Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

1938'de Devlet Ziraat İşletmeleri haline gelen AOÇ, 1948'e kadar geçen süre içinde kamu kuruluşlarına satış yoluyla önemli ölçüde yer kaybetmeye başlamıştır.

Adı geçen Kuruma bağlı olduğu 12 yıl süresince Orman Çiftliğinin 7422 dekar arazisi, bu kurumun idare meclisi kararıyla çeşitli kuruluşlara devredilmiştir. Bunlar arasında miktar itibarıyla en büyük devir 1945 yılında 2137 dekar ile planör sahası ve uçak fabrikası yapılmak üzere Türk Hava Kurumu ve hazineye yapılan devirdir.

1930'lu yıllarda Türk Hava Kurumu faaliyetleri için Etimesgut Havaalanı çiftlikten alınan araziler üzerinde kurulmuştur.

1938-1950 döneminde Devlet Ziraat İşletmeleri İdare Meclisi kararları ile AOÇ arazisinden yapılan arazi satışı ya da devirleri aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

1938-1950 3308 SAYILI KANUN DG		NEMİ
SATIŞ YAPILAN KURUM/KURULUŞ	TARİH	ALAN (m ²)
Tekel Bira Fabrikası/3697 s. Yasa (2100/8)	1948	49.940
Tekel Bira Fabrikası		46.120
TRT (BasınYayın Gn.Md.) Kısa dalga radyo verici istas. (2085)	1942	720.000
MSB Hava Birlikleri		1.103.123
THK, MKE, Hazine Planör sahası ve Uçak Fab.(I) (2100/5,2108/5)	1945	2.136.515
Tarım Bakanlığı Tohum Islah istasyonu	1946	2.151.899
Sümerbank Dokuma Sanayi (TCDD Marşandiz Garı)	1948	904.208
TZDK (Bir bölümü MİTAŞ'a satılmış)		105.000
Hazine DUÇ Merkez Atölyesi(2108/3) (TIGEM)	1948	204.940
TOPLAM		7.421.745

NOTLAR: (1) Türk Hava Kurumuna Uçak Fabrikası için verilen alan (2100/5=60.000m² ve 2108/5=225.060m² toplam 285.060 m²) el değiştirerek Minnepalis-Makine Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.'ne geçiyor, daha sonra 1974'de adı Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. olarak düzeltiliyor.

5659 SAYILI ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ KURULUŞ KANUNU DÖNEMİ

Gazi Orman Çiftliği topraklarından Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu İdare Meclisi kararıyla arazi verilmesini önlemek amacıyla 24/03/1950 tarihinde 5659 sayılı "Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu" çıkarılmıştır.

Bu kanunun 10.maddesinin 1.fıkrasında, "Atatürk Orman Çiftliğinin bu kanunun yayımı tarihindeki sınırları içinde bulunan gayrimenkullerin gerçek veya tüzel kişiliklere devir ve temlik ve kamulaştırılması özel bir kanunla izin alınmasına bağlıdır." hükmü ile 2.fıkrasında "Bu Kanunun yayımı tarihinden önce resmi daire ve teşekküllere, Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu İdare Meclisi kararı ve Tarım Bakanlığının muvafakatiyle satışı takarrür etmiş gayrimenkuller hakkında yukarki fıkra hükmü uygulanmaz." hükmü getirilmiştir. Böylece küçülmeye başlayan AOÇ toprakları korunmak istenilmiştir. Buna göre, kanunun yürürlük tarihinden önce satışı yapılan arazilerin durumuna da yasal bir dayanak sağlanması amaçlanmıştır.

Ne var ki, toprak satabilmek için özel yasa zorunluluğunun getirilmesi satışları durdurmamış, artırmıştır. deyişle, özel bir yasa çıkmasına karşın bu dönemde parçalanmaya devam etmiştir.

çıkarmak
Başka bir
de AOÇ

AOÇ'nin Aydos Yaylasında bulunan mera alanı hazineye iade edilmiş, 1937 yılında yaklaşık 55.000 dekar arazileri ise 2005 yılı sonu itibarıyla 33.351 dekara gerilemiştir.

Kanunun bu hükmüne dayanılarak kabul edilen 05/01/1953 tarih ve 6000 sayılı yasayla lüzumu görülen kaydıyla 195,102 dekar, 29/01/1954 tarih ve 6238 sayılı yasayla toplam 8070 dekar, 10/04/1957 tarih ve 6947 sayılı yasayla 1.148,576 dekar, 29/05/1959 tarih ve 7310 sayılı yasayla 725 dekar, 19/06/1976 tarih ve 2015 sayılı yasayla 167,5 dekar, 06/11/1981 tarih ve 2549 sayılı yasayla 536,124 dekar ve 24/05/1983 tarih ve 2823 sayılı yasayla toplam 1.838,961 dekar arazi çiftlikten ayrılarak gerçek ve tüzel kişilere satış, devir ve temlik olunmuştur.

Bu kanunlarla çiftlikten ayrılmış olan arazinin büyük kısmı, kamu ihtiyaçları lüzumlu görülen tesislerin yapımı, devlet yolu inşası ve askeri amaçlar için kullanılmış ise de, bir kısım arazi istekliler veya yapı kooperatifleri ihtiyaçlarına tahsis olunmuştur.

1950 yılında çıkarılan 5659 sayılı yasa Atatürk Orman Çiftliği topraklarından gerçek ya da tüzel kişilere yapılacak devir ve temlik işlemleriyle kamulaştırmalar için özel yasa çıkarılmasını zorunlu kılmasına rağmen bu zorunluluk bile toprak devir ve satışlarını durduramamıştır.

1950-1983 döneminde 5659 sayılı yasanın 10.maddesine göre çıkarılan 7 özel yasayla çiftlik arazisinin 22.119 dekarı Milli Savunma Bakanlığı başta olmak üzere çeşitli kamu kurum ve kuruluşu ile özel kişilere satış, devir ve tahsis yapılmıştır.

Satılan araziler içinde en büyük pay çeşitli askeri tesislerin kurulması amacıyla Milli Savunma Bakanlığı'na yapılan satışlardır. Söz konusu satışlar 10.018 dekar ile toplam satışların %46'sını oluşturmaktadır. Diğer taraftan AOÇ arazisi içinden demiryolu ve karayolu geçişleri mevcuttur. Özel kanunla yol geçişleri için verilen toplam arazi miktarı ise 1070 dekadır. Ayrıca mahkeme kararı ile toplam 43 dekar arazinin çeşitli şahıslara verildiği görülmektedir.

Yaklaşık 7.000 dekar (6.936.805 m²) alan da, kiralama yöntemi ile kamu kurumları ile özel kişilerin kullanımındadır.

Yani, çiftlik arazilerinin 22.119 dekarı satılmak, 7.000 dekarı ise kiraya verilmek suretiyle toplam 29.119 dekar alan kamu kurum- kuruluşları ile özel kişilerin kullanımına bırakılmıştır. Başka bir deyişle, Çiftlik arazilerinin yaklaşık % 50'si farklı amaçlarda kullanılmak üzere devredilmiştir.

Ayrıca, özel kanun çıkartılarak yapılan satışların dışında da çiftlik arazisinden kayıpların meydana geldiği görülmektedir. Bunlar; mahkeme kararı ile çeşitli şahıslara verilen arazilerdir. İmar uygulamaları sonucu yapılan şuyulandırmalar sonucu, mahkeme kararları ile satış yapılmak durumunda kalınan alan 42.748 m²'dir.

Yüksek Denetleme Kurumu raporunda belirtildiği üzere, 2005 yılı sonu itibarıyla çeşitli sebeplerle çiftlik arazilerinde meydana gelen kayıp,

22.119 dekarla ulaşmış bulunmaktadır. Bu miktar Aydos Yaylası hariç tutulmak üzere Atatürk'ün bağış mektubuyla devredilen çiftlik arazisinin %42'sine eşit bulunmaktadır.

AOÇ'de meydana gelen arazi kayıpları çiftliğin arazi bütünlüğünü bozduğundan, halen Çiftliğin elinde bulunan parçalı alanların işletilmesi bazı sorunlar yaratan mekanlar haline dönüşmüştür.

Diğer taraftan 27/11/1994 tarihinde çıkarılan 4046 sayılı Özelleştirme Yasası çerçevesinde özelleştirilen ve çiftlik arazisinden özel kanunlarla yer verilen Sümerbank, Tekel Genel Müdürlüğü, Zirai Donatım Kurumu gibi kuruluşların çiftlikten almış olduğu bu araziler de özel şahısların eline geçmiştir. Böylece AOÇ arazileri içinde yeni özel mülkiyet adacıkları meydana gelmiştir.

Hızlı nüfus artışı ve hızlı kentleşme birçok ilde olduğu gibi Ankara'da da konut ve diğer kentsel alanlara talebin artmasına neden olmuştur. Arsa arzının yetersizliği sebebiyle meydana gelen yoğun talepten AOÇ arazileri de olumsuz yönde etkilenmiştir. Çizelgede görüldüğü gibi, çıkarılan özel kanunlarla bazı yapı kooperatiflerine mesken yapımı için 941 dekar arazi satılması, söz konusu olumsuz etkilerin en çarpıcı örnekleridir.

Ayrıca kiraya verilen tesisler olarak; Petrol Ofisi Gen.Müd., ASKİ Gen. Müd., Türkiye Jokey Kulübü, Atlı Spor Kulübü, Binicilik İhtisas Kulübü, Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğü, Ankara Set Çimento Fab., MİT Müsteşarlığı, Ankara Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri, Yenimahalle ve Etimesgut Belediyeleri, MİTAŞ, PTT, Kayalar İnşaat (Marmara Oteli) gibi sayılabilir. Kiralanan bu arazilerde kalıcı tesisler yapılmıştır.

1950-2005 döneminde AOÇ arazisinden yapılan arazi satışı ya da devirleri ilgili olduğu Kanunlar itibarıyla aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

1950-1983 5659 SAYILI KANUN DON		EMİ	
SATIŞ YAPILAN KURUM/KURULUŞ	TARİH	KANUN	ALAN (m ²)
DHY Hava Trafik istasyonu	1950	5659	39.942
Orman Genel Müdürlüğü Fidanlık (2100/21)	1960	5659	868.700
TCDD demiryolu genişletilmesi	?	5659	54.047
TCK İstanbul Yolu (1)	05/01/1953	6000	195.102
MKE Gazi Fişek Fabrikası (2100/11)	29/01/1954	6238	200.000
Ankara Belediyesi Çimento Fabrikası (3243/4)	29/01/1954	6238	690.000
Muhtelif yapı kooperatifleri Gazi Mah. Bira Fab.işçileri (2098)	1965	6238	436.654
Kömür Deposu (3243/14)	29/01/1954	6238	170.000
Etibank Akköprü Trafo Merkezi (2109/6-7)	1956	6238	18.240
MSB Etimesgut Havaalanı (2)	1956	6238	2.232.278
MSB Zırhlı Tugay (2)	1957	6238	1.685.145
MSB Zırhlı Tugay (2)	1958	6238	407.105
MSB Zırhlı Tugay (2)	1965	6238	513.600
MSB Zırhlı Tugay (2)	1968	6238	745.700
MSB Zırhlı Tugay (2)	1970	6238	1.308.075
MSB Topçu Bataryası (3243/10) (2)	1958	6238	47.000
TMO Silo Yeri ve demiryolu hattı (2113)	17/04/1957	6947	174.001
MKE Gazi Fişek Fab.nın genişlet. (2100/15)	1957	6947	175.100
TCK Ankara-Eskişehir-Konya Yolları	1957	6947	274.799
TCK Çiftlik içinden geçen yol	1957	6947	54.000
EGO Havagazı fab. (2108/16,3241/10)	1966	6947	63.000
Hazine Karakol ve PTT Binası	?	6947	1.100
Tarım Bak. Hayvan Sağlığı Okulu (3484)	1966	6947	41.100
BIB DSİ 5.Bölge Tesisleri (27)	1966	6947	17.333
MTA Enstitüsü tesisleri(3490)	1965	6947	10.000
MTA Enstitüsü tesisleri(40)	1966	6947	114.200
Güneş Başak Yapı Koop. Trafo Yanı (2109/2)	1968	6947	14.275
TPAO akaryakıt istasyonları		6947	9.047
Etibank Pilon yerleri		6947	6.760
TCDD Gazi-Sincan demiryolu ikinci hat	29/05/1959	7310	150.000
MKE - işçi Sigort.Kur. mesken (2102/10) (3)	1961	7310	382.800
MKE - işçi Sigort.Kur. mesken (2104/1,32,33)	1967	7310	112.000
Ankara Bel.Y.Mahalle yonca kavş. (2109/4-5)	1965	7310	65.017
Şap Araştırma ve Mücadele Enst. (3486)	1962	7310	85.598
Şap Araştırma ve Mücadele Enst. (47)	1965	7310	6.000
Şap Araştırma ve Mücadele Enst. (3490)	1965	7310	20.253
Ankara Belediyesi Asfalt Şantiyesi		7310	156.188
Mais motorlu Araçlar A.Ş. (2096/29)	1977	Mah. K.	?
Şahıslar şuyun izalesi		Mah.K.	2.047
Ankara Bel.Toptancı Hali (2107/3,2107/6-A)	19/06/1976	2015	167.500
MSB Devlet Mezarlığı (2098/34)	06/11/1981	2549	536.124
MSB Zırhlı Birlikler(Ç.yolu 647,648,649,662,665,668)	24/05/1983	2823	767.708
MSB Kara Havacılık Okulu (Macun 3427,3428,34291)	24/05/1983	2823	488.500
Gazi Ün.v.(Balgat 2093/3,2095/1,2096/30,35,61,83)	24/05/1983	2823	396.312
BIB Karayolları Gn.Md. Anadolu Bulvarı	24/05/1983	2823	184.680
Hipodrom (2083,2084) (4)	1992-1993	imar planı	1.646.400
TOPLAM			22.118.803

NOTLAR:

(1) 6000 sayılı yasa ile AOÇ arazisinden geçen Ankara-İstanbul yolunun tevsi ve ıslahı için yapılan kamulaştırmada 721.193m² arazinin devredildiği belirtilmektedir. Oldukça büyük olan bu rakamın tapu sicilleri üzerinde yapılan çalışma sonucunda 195.102m² olduğu belirleniyor.

(2) Zırhlı Birlikler ve Etimesgut askeri havaalanı için MSB'ye toplam 7.658.575 m² alanın devri yapılmıştır.

(3) 7310 sayılı yasa gereğince İşçi Sigortaları Umum Müdürlüğü işçileri için 300 dekar, MKE Kurumu işçileri için 150 dekar ve AOÇ işçileri ve müstahdemleri için 50 dekar arazi mesken yapılmak üzere satılmıştır.

(4) Hipodrom alanı AOÇ mülkiyetinde olup, kullanımı özel bir firmaya (kira) tahsis edilmiştir. 1/5000 NİP, Ankara BBM 22/06/1992 gün ve 209 sayılı kararı ile ve 1/1000 UİP, Yenimahalle BM 05/10/1992-227 kararı ve Ankara Büyükşehir Belediyesi İmar Daire Başkanlığının 22/01/1993 gün ve 1372-4385 sayılı yazısı ile onaylanmıştır. İmar 42128/1 parseli.383.282m² (1.349.837m² çiftlik hissesi) ve 42129/2 parsel:57.107m² (25.303m² çiftlik hissesi) toplam 1.440.389m²'dir.

YENİ BİR KORUMA STATUSU: I.DERECE DOĞAL VE TARİHİ SİT ALANI

AOÇ, kurulduğu günden bu yana yasayla devir ya da satış yoluyla arazi varlığının %39'unu kaybetmiştir. 1990'lı yılların başında Ankara Büyükşehir Belediyesinin girişimiyle, AOÇ arazilerinin parçalanması sürecinin önüne geçilmesi amacıyla yeni bir koruma statüsü daha kazandırılmıştır.

Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 02/06/1992 gün ve 2436 sayılı kararıyla doğal ve tarihi sit olarak tescil edilmiş, 20/07/1993 gün ve 3097 sayılı kararıyla sit sınırları belirlenmiş olup, 16/11/1993 gün ve 3280 sayılı kararıyla da AOÇ tarihi ve doğal sit alanları bütünü için yapılan her türlü öneri ve başvurunun AOÇ Planlama Süreci tamamlanıncaya kadar değerlendirilemeyeceğine ve istenen planın Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığınca hazırlanarak Kurula iletilmesi istenmiştir. Ayrıca, adı geçen kurulun 07/05/1998 gün ve 5742 sayılı kararında, AOÇ'nin derecesinin I.derece doğal ve tarihi sit olarak belirlenmesine, bu alanda Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 19/04/1996 gün ve 417, 19/04/1996 gün ve 421 sayılı ilke kararlarındaki korumaya yönelik şartların geçerli olduğu belirtilmiştir.

Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun AOÇ alanları ile ilgili almış olduğu kararlar ekte verilmektedir.

ANKARA KENTİ PLANLAMA SURECİNDE AOÇ ARAZISI

1932 JANSEN İMAR PLANI

1932 yılı onaylı Herman Jansen tarafından hazırlanan imar planında; AOÇ yalnızca bir veri olarak alınmıştır. Bununla birlikte, Atatürk'ün Ankara'yı çağdaş bir kent görme özlemi, kentin olabildiğince yeşillendirmekle hemen hemen özdeşleşmiştir. Ankara imar planında bu ilgilinin sayısız izleri, kanıtları vardır; Gençlik Parkı, Hipodrom, Ziraat Fakültesi yerleşkesi ve Atatürk Orman Çiftliği, bu yakın ilginin sonuçlarıdır. Bu alanlar kentin açık ve yeşil alanları olarak yorumlanmıştır.

1930'dan önce Jansen planındaki eski Hipodrom alanı ve spor sahalarının uygulanması için AOÇ'nden de toprak alınır ve şahıs arazilerinden kamulaştırma yapılır.

1957 YÜCEL-UYBADIN İMAR PLANI

Nihat Yücel ve Raşit Uybadın tarafından hazırlanan 1957 yılı onaylı 1/5000 ölçekli imar planında da bir veri olarak kabul edilmiş olan AOÇ alanları, 5659 sayılı yasada öngörüldüğü biçimiyle "AOÇ Alanı" olarak belirtilmiştir.

1/50.000 ÖLÇEKLİ 1990 ANKARA NAZIM PLANI

Ankara Metropoliten Alan Nazım Plan Bürosu tarafından hazırlanan 1982 yılı onaylı "1/50.000 ölçekli Ankara 1990 Nazım Planı"nda Atatürk Orman Çiftliği alanları, "AOÇ Alanı" olarak statüsü korunmuştur. Plan Hükümlerinde "Yeşil-Rekreasyon-Spor ve Diğer Açık Alanlar" başlığı altında "Atatürk Orman Çiftliği Metropoliten kent ölçeğinde hizmet verecek büyük bir rekreasyon alanıdır. Rekreasyon amaçlı (Hayvanat Bahçesi, Tarım Fuarı, Piknik Alanları, Tarım Alanları vb.) kullanımlara açılması ilgili kurumca hazırlanan ve Bakanlıkça onanan 1/25.000 ve 1/5000 ölçekli planlama ilkelerine göre olacaktır. 1/1000 ölçekli uygulama planları Bakanlıkça onanmadan kapalı tesislere ait inşaat uygulamasına geçilemez." hükmü getirilmiştir.

1/100.000 ÖLÇEKLİ 2015 ANKARA YAPISAL PLANI

Orta Doğu Teknik Üniversitesince hazırlanan "Ankara: 1985'den 2015'e" adlı araştırma sonucunda üretilen, ancak yasal onama sürecinden geçirilmediğinden onaylı olmayan 2015 Makroform önerisi şeklindeki 100.000 ölçekli Yapısal Planda da AOÇ alanlarının statüsü korunmuştur.

1/25.000 ÖLÇEKLİ 2023 ANKARA NAZIM İMAR PLANI (ÜST ÖLÇEK NAZIM PLANI)

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunun geçici 1. maddesi uyarınca Başkanlığımızca hazırlanan ve Büyükşehir Belediye Meclisinde onay sürecinde bulunan, Ankara Büyükşehir Belediyesi Sınırlarını kapsayan 2023 yılı hedefli 1/25.000 ölçekli Ankara Alan Nazım İmar Planında AOÇ alanları; 5659 sayılı AOÇ Müdürlüğü Kuruluş Kanunu ve 5524 sayılı Kanunla bu kanuna eklenen ek 1 maddesinde öngörülen

koşullar doğrultusunda, açık ve yeşil alan potansiyelinin, Atatürk'ün başışı doğrultusunda modern tarım tekniklerinin araştırıldığı ve uygulandığı "modern tarım alanları" ile halkın eğlenmesi ve dinlenmesi için "rekreasyon işlevleri"ne yönelik olarak değerlendirilmesi amaçlanmış ve buna yönelik kullanımlar getirilmiştir.

PLAN HAZIRLAMA SÜRECİ İLE İLGİLİ ANALİZLER

İKLİM

İl bütünü geniş bir alanda yer aldığından yer yer iklim farklılıkları gösterir. Güney kısımlarında sert step iklimi etkin olurken kuzeyde Karadeniz ikliminin ılıman ve yağışlı durumlarını görmek olasıdır. Karasal iklimin etkin olduğu bölgede kış sıcaklıkları düşük , yaz sıcaklıkları düşük olmaktadır. En sıcak ay Ağustos, en soğuk ay ise Ocak ayıdır. Ankara genelinde en düşük ve en yüksek sıcaklıklar:

Meteorolojik olaylarda "Isı Enversiyonu" Ankara'da sık sık meydana gelen bir olaydır. Isı Enversiyonu Ankara'da genellikle her gün sabaha karşı ve akşama doğru olmaktadır. Gündüz güneşin gönderdiği termik radyasyonla havaya vermektedir.

Yıllık ortalamalara göre Ankara günde ortalama 7,4 saat güneş gören bir kenttir. En fazla güneş enerjisi alan yüzeyler; 16 Mart ta 60 o güneydoğu ve güneybatı, 16 haziran da 30 o eğimli doğu ve batı, 16 Eylül de 60 o eğimli güneydoğu ve güneybatı yönlerinde yer alan yüzeyler olmaktadır.

İklimsel açıdan önemli parametrelerden biri yağıştır. Ankara'da en çok yağış Mayıs ayında gerçekleşmektedir. Daha sonra Aralık-Ocak ayı gelmektedir. Haziran ayının ilk yarısından Kasım ayının ortasına kadar yağışlarda bir azalma olmakla birlikte, Mayıs ve Haziran aylarında öğleden sonra yağışların fazlaştığı görülür.Yağışlar vadilerde kente oranla daha fazla olmaktadır. Günlük maksimum yağış miktarı yaz aylarında ve Aralık ayında artmaktadır. Şiddetli yağışlar batıya yakın yönden esen rüzgarlarla gelmektedir. Normal yağışlarda daha çok kuzeydoğu rüzgarları etkilidir. Elmadag, Hüseyingazi dağı, Dikmen ve Çankaya yönlerinden gelen yüzey akışları Ayrancı, Kızılay ve Sıhhiye semtlerinde sorunlar yaratmaktadır. Kar yağışları ise özellikle kuzeye bakan Dikmen, Çankaya, Esat ve Cebeci sırtlarındadır. Kar yağışının yerde en az kaldığı bölümler ise güneye bakan yamaçlar ve Yenimahalle'dir. Merkezler göre son 30 yıllık ortalama yağış miktarları Tablo 3.5.'de verilmiştir.

Ankara'da esen etkin rüzgarlar yere yakın yüksekliklerde doğuya bakan yönlerden, daha yüksek tabakalarda ise batı ve batıya yakın yönlerden gelmektedir. Rüzgarların günlük hareketi incelendiğinde kuvvetli olmayan bir dağ ve vadi meltemi sistemi mevcuttur. Ankara'da esen hakim rüzgarlarda 1. sırayı kuzeydoğu, 2. sırayı kuzey rüzgarları alırken, 3.ve 4. sıradaki rüzgarlar kuzey-kuzeydoğu ve güneybatıdır. Buna göre rüzgarların genel olarak, kuzeydoğu ve kuzeyden gelerek kent merkezinde çalkantılar oluşturarak geçip, güneyden ve doğudan kenti /\\x

terk ettiği gözlenir. Güney rüzgarlarının esme sayıları az olmakla birlikte, özellikle bahar aylarında şiddetleri fazladır. Güneybatı rüzgarları şiddet bakımından, kuzeydoğu rüzgarları kadar etkilidir. Sirkülasyon kanalları ise, morfolojik yönden vadi sistemleridir.

Toprak sıcaklığı toprak üstü sıcaklığından az, hava sıcaklığından fazla olmaktadır. Aralarındaki sıcaklık farkları yaz aylarında fazlalaşmaktadır. Toprak sıcaklığının düşmesi hava sıcaklığının düşmesine oranla daha çabuk olmakta, toprak sıcaklığının artması hava sıcaklığının artmasına oranla daha geç olmaktadır. Don olayı kış aylarında toprağın üst katlarında artış göstermektedir.

Ankara ilinin havasındaki nem miktarı oldukça azdır. Kışın ve sonbaharda hava nemi günlük olarak; günün soğuk zamanlarda düşük günün sıcak olduğu zamanlarda da yüksek olmaktadır. Yaz aylarında ise bunun tersidir. Bunun nedeni ise yaz aylarında yeter derecede hava nemine kaynak olacak deniz, göl, nehir, orman gibi kaynakların olmayışıdır. Kışın ve sonbaharda yağışların fazlalığı nedeni ile yüzeyin nem oranı fazlalaşmakta bu ısının etkisi ile buharlaşarak havanın nemini artırmaktadır.

"Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik" uyarınca AOÇ alanları ile ilgili sorunlar-olanaklar, vizyon, amaç, hedefler ve mekana yönelik çeşitli analizler hazırlanmıştır.

AOÇ mülkiyetindeki araziler, AOÇ arazileri üzerindeki işgaller, sit alanları, ulaşım durumu, içmesuyu ana hatları, yağmursuyu hatları, atıksu hatları, elektrik hatları ile ilgili paftalar ekte verilmektedir.

JEOLJİK YAPI ÖN DEĞERLENDİRMESİ

"Atatürk Orman Çiftliği 1/10.000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" alanının jeolojik yapısına ilişkin yapılan araştırma ön değerlendirmeleri kapsamaktadır. Raporun hazırlanmasında literatür taraması yöntemi seçilmiş olup, geçmişte yapılan araştırmalar referans olarak kullanılmıştır. Bunlar; MTA Genel Müdürlüğü'nün 1980 ve 1994'te gerçekleştirdiği Ankara Metropoliten Arazi Kullanım Haritaları'na ait raporlar; Ankara Kenti Zeminlerinin Jeoteknik Özellikleri ve Depremselliliği, (K.E.Kasapoğlu,2000); Etimesgut-Batıkent Yöresindeki Üst Pliyosen Çökellerinin Jeo-Mühendislik Özellikleri ve Konsolidasyonu (KİPER,O.B.,1983); Ankara Şehri Çevresinin Jeomorfolojik Ana Birimleri (EROL,O.,1973) gibi çalışmalardır.

Söz konusu planlama alanının sınırları; 1/25.000 ölçekli ANKARA İ29-a2, İ29-b1, BOLU H29-c4 ve H29-d3 paftalarında bulunmaktadır. AOÇ alanlarına ilişkin jeolojik ve jeomorfolojik yapı bilgileri halihazır harita paftasında verilmektedir.

Planlama Alanında Bulunan Jeolojik Birimler:

Planlama alanında genel olarak yaşlıdan gence doğru; Alt Jura yaşlı Yakacık Formasyonu (My), Üst Jura-Orta Kretase yaşlı Alacaat

Formasyonu (Ma), Orta Pliyosen yaşı Etimesgut Formasyonu (Te), ve Kuvaterner yaşı Taşlıburun Formasyonu (Qt), Gazi Orman Çiftliği Formasyonu (Qg), Etek Döküntüleri (Qd), Yapay Dolgu (Qs) ile kuzeybatıya doğru yer yer mostra veren Miyosen yaşı volkanik birimler (Ag) gözlenmektedir.

Yakacık Formasyonu fMv):

Alt Jura yaşı olan bu birim; çakıltası, mm ve daha büyük ölçekte şist, kristalize kireçtaşı ve gabro çakılları içermektedir. Çakıllar iyi tutturulmuş olmakla beraber düzgün boylanma ve derecelenme mevcut değildir. Çakıllı seviyeler üzerine uyumlu olarak kumlu şeylli seviyelerle, kırmızı-bordo renkli marnlar ve en üstte kireçtaşları gelmektedir. Bu birimde yer yer gri- yeşil renkli killer ile breşik ve yumrulu, belirgin tabakalanmalı kireçtaşları ve sarı renkli kumtaşı seviyeleri de gözlenmektedir.

Bu birimde, killerin hakim olduğu yerlerde şişme ve büzülmeler önemli mühendislik sorunlarına neden olurken, herhangi bir nedenle açılacak olan dik açılı şevler ve yarmalarda heyelan tehlikesi mevcuttur.

Alacaatlı Formasyonu (Mal):

Üst Jura-Orta Kretase yaşı bu formasyonda hakim litoloji; killi kireçtaşları ile marnlar olmakla beraber yer yer çakıllı ve kumlu seviyelere de rastlanılmaktadır. Kireçtaşları kimi yerlerde gri, pembe renkli iken kimi yerlerde de bej-krem renkli ve çört yumruludur. Kimi yerlerde killi kireçtaşları içerisinde çakıltası ara tabakaları gözlenmiştir.

Arazi kullanımı açısından değerlendirilirken bu birimde genellikle duraylı yamaçların geliştiği ve önemsenecek heyelan sorunlarının olmadığı gözönüne alınmalıdır.

Etimesgut Formasyonu (Te):

Pliyosen ortalarında gelişen tektonik olaylar sonucunda, göl formasyonlarının üzerine açılı uyumsuzlukla gelen Etimesgut Formasyonu; kil ve kil-kum-çakıl ardalanmalarından oluşmuş akarsu çökelleridir. Bu birim; petrografik ve minerolojik açıdan çok farklı olan çevre kayalılara ait ayrışma-bozunma ürünlerinin akarsular tarafından göl ortamlarına taşınması nedeniyle gerek boylanma ve gerekse renklilik açıdan oldukça heterojen görünümlüdür. Bölgedeki ovaları hemen tümüyle dolduran kırmızı-kahverenkli kil üyesi ise "Ankara Kili" olarak tanımlanmaktadır. Tane boylanması genellikle kötü olup, atterberg limitleri (likit ve plastik limit ile plastisite) ve indeks değerleri alüvyon birimlere göre daha yüksektir.

Arazi kullanımı açısından ise bu alanlarda, bölgesel yağış ve sıcaklık değişimlerine bağlı olarak killi kısımlarda büyük ölçüde hacimsel değişiklikler görüleceğinden, şişme, büzülme sorunları ile oturma ve açılan yarmalarda göçmeler beklenmelidir. Ayrıca Etimesgut Formasyonu büyük oranda killi seviyeler içerdiğinden yağışlar sırasında topoğrafyaya bağlı olarak yamaçlardan gelecek ani sular nedeniyle su baskını olayları da açıktır. Bu formasyondaki killer, aşırı konsolide olmuş killerdir.

Kuvaterner Formasyonları:

Planlama alanında Pleistosen'e ait seki çakıllarından oluşan Taşlıburun Formasyonu (Qt) ile Holosen yaşlı Gazi Orman Çiftliği Formasyonu (Qg) yüzeilenmektedir.

-Taşlıburun Formasyonu (Qt): Ovalardaki daha eski formasyonlar üzerinde sekiler halinde oluşmuş ve kalkerle sıkı biçimde çimentolanmış sert konglomeralar bu formasyonu oluşturmaktadır.

-Gazi Orman Çiftliği Formasyonu (Qg): Akarsu yataklarına ait vadi tabanlarındaki alüvyon ve çakıllardan oluşan güncel birimlerdir.

Yukarıda anlatılan iki formasyon dolgu, yol kaplama ve yapı malzemesi olarak kullanılabilinecek nitelikte kum ve çakıl gereğine sahiptir.

-Etek Döküntüleri (Qd): Bu birim, genellikle pekişmemiş çökellerin dik eteklerinde ya da pekişmiş çökellerin yerçekimine bağlı yamaç boyunca kopmaları ve atmosferik etkilerle ayrılarak eteklerde birikmeleri sonucunda oluşmuştur.

-Yapay Dolgular (Qy): Herhangi bir ortamdan alınıp başka bir ortama yığılan kum, çakıl, kil, volkanik gereç veya inşaat artığı gibi karışık gereçlerin oluşturduğu heterojen birimlerdir. Depolanışlarında herhangi bir düzen yoktur. Yığılan gereçlerin boyut farklılıklarının çok olması ve düzenli sıkıştırılmaya da maruz kalmadıkları gözönüne alındığında şev akmaları ve gevşek zemin özelliği göstereceği kesindir. Bu nedenle yapay dolguların bulunduğu alanlar yapılaşmaya uygun olmadığı gibi herhangi bir nedenle yapılacak hafriyat çalışması sırasında da kaymaların beklendiği kısımlar olarak görülmelidir.

Volkanik Birimler (Agl):

Miyosen döneminin tipik volkanik ve volkanoklastik birimlerinin yerel faylanması ya da heyelana maruz kalması sonucunda genç göçük malzemesi olarak Kuvaterner oluşukları içerisinde yüzlek veren andezit, aglomera, tüf-tüfit gibi malzemeler planlama alanında lokal olarak bulunmaktadır.

PLANLAMA ALANININ JEOMORFOLOJİK YAPISI:

Planlama alanında, genel olarak Vadi Tabanı Düzlükler (VT), Alçak ve Yüksek sekiler (SA,SY) ve Tepelik Arazi gibi jeomorfolojik birimler bulunmaktadır.

Vadi Tabanı Düzlükleri (A/T):

Akarsu yataklarının iki tarafında uzanan düzlüklerdir. Karışık şekilde çökelmiş; çakıl, kil, kum, mil gibi gereçlerden ibarettir. Bu çökeller düzenli tabakalanma göstermeyip, doku bakımından da gevşektirler. Bu karışık serilerin kil minerallerinin bol olduğu yerlerinde şişme ve büzülmelelere rastlanılabilir. Taban suyu genelde yüzeye yakındır ve kalite açısından iyi sayılmazlar. Bu tür araziler; yerleşim ve sanayi alanı olarak kullanılmaya müsait değildir. Atmosferik kirliliğin yanı sıra altıyaⁿⁱ çalışmaları sırasında kullanılacak gömülü metallerde ciddi korozyona y

açabilecekler. Bunların yanında olumlu argüman; bu yüzeylerin ulaşım olanakları açısından en uygun alan olmalarıdır.

Alçak Sekiler (SA) :

Bu yüzeyler eski alüvyonal taban arazinin birer parçası olup, derinliği az olan derelerle yarılmışlardır. Kimi zaman kesintiye uğramalarına karşın geniş düzlüklere sahip (500-600 m) yüzeylerdir. Bu düzlükler kendi aralarında birbirlerinden 5-10-25 m yükseklikteki basamaklarla birbirlerinden ayrılırlar. Seki yüzeylerinde yer yer çimentolaşmış çakıl depolarına rastlanmaktadır. Taban araziye göre daha rüzgarlı ve kuru bir iklime sahip olup, yer altı suyu açısından da daha kaliteli ancak daha verimsiz taban suyuna rastlanmaktadır. Yerleşim açısından ise devamlı aranan yüzeylerdir. İnşaat yapımı bakımından uyumluluk ve duraylılık gösterirler. Kanalizasyon ve yer altı sularının akışını sağlayan drenaj imkanını sağlarlar.

Yüksek Sekiler (SY):

Bu yüzeyler Kuvaterner'in daha eski dönemlerine ait oldukları için yüksekte kalmıştır. Yüksek sekilerin üzerinden akan dereler ise vadilerini derince kazdıktan sonra gömülmüşlerdir. Bu nedenle eski vadi düzlükleri daha daralmış, çoğu zaman da aşınarak tek tek tepe görünümü şeklini almışlardır. Yer altı suyu açısından çeşitlilik gösterir. Seki düzlükleri zayıf kaynakların oluşumuna izin verirler. İklim açısından alçak sekilere göre daha serin, daha rüzgarlı, hava kirliliğinden daha kurtulmuş durumdadır. Yerleşim olanakları bakımından yetersiz olmakla beraber, yamaçların dik kısımları ile vadiler korunmak suretiyle bu yüzeyler değerlendirilebilir.

Ayrıca planlama alanında Çimento fabrikasının batısında ve kuzeybatısında tepelik araziler mevcuttur.

Sonuç:

Planlama alanındaki jeolojik ve jeomorfolojik birimler yukarıda kabaca değerlendirilerek, alan hakkında genel bilgi verilmiştir. Yukarıda da belirtildiği gibi bu çalışma sadece literatür taramasına dayalı bir ön değerlendirme niteliği taşımakta olup, herhangi bir plan altlığı olarak kullanılacak jeolojik/jeoteknik rapor özelliği taşımamaktadır. Özellikle alanda alüvyal, dolgu ve killi zeminlerin fazla olması; eski dolgu alanlarının fazla dağınık ve belirsiz olması; bu birimlerin yeraltı ve yerüstü sularının etkilerine yüksek oranda maruz kalması nedeniyle en azından alanda tarama sondajlarının yapılması gerekmektedir. Bu sondajlar ve özellikle dolgu alanlarda yapılacak jeofizik etütlerle jeolojik yapı ortaya daha sağlıklı biçimde konularak değerlendirme yapılabilecektir.

Ayrıca Bayındırlık Bakanlığı'nın 15 Ekim 1999 gün ve 12297 sayılı genelgesine göre; imar planının yeniden yapılması, revizyonu veya kısmi imar planı değişikliği yapılması gereken hallerde, imar planının yapılması sırasında yararlanılan jeolojik/jeoteknik etüt raporlarının ilgili idarelerce yeniden ele alınması ve hazırlanması veya hazırlattırılması gerektiği belirtilmektedir. İlgili Bakanlığın 31 Ocak 2000 tarihli genelgesiyle de yukarıda belirtilen jeolojik etüt raporlarının formatının nasıl olacağı belirtilmiştir. Bu raporların planlama çalışmasından ön

hazırlanması/hazırlattırılması gerektiği gibi aynı zamanda raporların onaylanma kurumları hakkında da düzenlemeler yapılmış, Bakanlığın 4 Şubat 2000, 2 Ağustos 2000 ve 4 Nisan 2003 tarihli genelgelerinde Plan Yapımında Uyulacak Esaslar belirlenirken Yerleşime Uygun Olmayan Alanların da yer aldığı kısımlara sahip planlama sahalarına ait raporların Afet İşleri Genel Müdürlüğü, diğer raporların da Valiliklerce (Bayındırlık İl Müdürlüğü) onaylanacağı belirtilmiştir. Ayrıca Bayındırlık İskan Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğüne Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına gönderilen 8 Nisan 2000 gün ve B.09.0.TAU.0.15.0000/16003 sayılı yazıyla da jeolojik etüt raporlarının Afet İşleri Genel Müdürlüğü tarafından onaylanması gerektiği belirtilmiştir.

TOPRAK KABİLİYETİ VE TARIMSAL ARAZİ KULLANIMI

2002 yılında Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Toprak ve Gübre Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Atatürk Orman Çiftliği Arazileri Detaylı Toprak Etüdü ve Haritalaması" çalışmasından yararlanılmıştır. Bu çalışmada ulaşılan bilgiler ve harita bilgileri özet halinde verilmektedir.

Bu kapsamda Atatürk Orman Çiftliği Arazileri Detaylı Toprak Etüt Haritası ile ilgili olarak hazırlanan eğim, derinlik, arazi kullanım kabiliyet sınıfları ve toprak yapısal özellikleri/sınıfları haritaları ekte verilmektedir.

T.C. Başbakanlık Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Toprak ve Gübre Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından hazırlanan "ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ DETAYLI TOPRAK ETÜDÜ VE HARİTALAMASI "raporuna göre;
33 233 da. Yüzölçümlü AOÇ arazisinde:

- 16 112 da kültür altına alınmış olup;
- 15 360 da alanın; 2005 da sulu + 13 355 da. Kuru tarım yapılmaktadır.Bu alanlarda arpa, buğday, yonca, hayvan pancarı, meyve bahçeleri, fidanlık ve süs bitkileri yetiştiriliciliği yapılmaktadır.
- 2442 da mera ve tabii çayır,
- 5054 da orman ve park
- 320 da hayvanat bahçesi,
- 5717 da kiraya verilen tarım dışı amaçla kullanılan alanlar,
- 3578 da arsa, kanal, yol, taş ocağı, sazlık ve bataklık gibi kültür dışı arazileri kapsar.

AOÇ arazi varlığındaki toprak kabiliyet sınıfları I.sınıftan VIII.sınıfa kadar olan sınıflardır. I.II. ve III. sınıf tarım arazileri genelde Ankara Çayının aktığı bölgelerde yoğunlaşmış olup, buralarda tarımsal üretim yapılmaktadır. IV.,V.,VI., sınıfta toplanan gruplarda, genellikle çayır- mera ve sazlık ve ağaçlandırma alanları bulunmaktadır. VII VE VIII. sınıf araziler, genelde tarım dışı kullanılan alanlardır.Toprak yapısı doğrultusunda yapılan ve/veya yapılacak olan ağaçlandırma alanları, ocakları ve kamu kullanım alanları bu bölgelerde yer almaktadır.

AOÇ'nin genel toprak yapısı incelendiğinde; Tarım alanlarının üretkenliğini azaltan hatta aşırı düzeylerde verimsizleşmesine yol açan önemli sınırlayıcı faktörlerden olan tuzluluk, alkalilik ve drenaj yetersizliği göze çarpmaktadır. Drenaj yetersizliği, tuzluluk ve alkalilik bitki köklerinin oksijen alımını engellemekte ve gelişmeyi engellemektedir..

Üretimi sınırlayan bu faktörlerin daha çok düz ve düze yakın alüvyal alanlarda görülmesinin yanı sıra iyileştirilebilir nitelikte olması tuzluluk, alkalilik ve drenaj sorunu görülen alanlardaki pahalı ıslah çalışmalarının ekonomik düzeyde kalmasını sağlamaktadır.

Ankara ili yılda ortalama 376 mm. yağış almaktadır. Bu yağış miktarı toprak profilinde çözülebilir tuzların kolayca yıkanmasını sağlayacak düzeyde değildir. Bu nedenle, Boğaz ve Hayvanat Bahçesi serilerinin bazı fazlarında gözlenen drenaj yetersizliğine ağır tekstür ve yavaş geçirgenlik de etkili olmaktadır. Bu özelliklere bağlı olarak, iklimin de etkisi ile Karagöl ve Söğütözü Serileri hafif ve orta derece tuzlu ve hafif alkalileşmeye başlayan nitelik kazanmıştır.

Tarımsal üretimde başlıca amaç, kültür arazilerinden (I.,II.,111. Sınıf) mümkün olduğunca fazla miktarda ve iyi kalitede ürün elde etmektir. Bu amaca ulaşabilmek için her şeyden önce toprakların verimliliğini arttıracak kültürel önlemler alınması gerekmektedir.

Çalışma alanında saptanan toprak serilerini temsil eden tipik profillerin yüzey horizon örneklerinin analiz sonuçlarına göre; tüm çalışma alanında potasyum düzeyinin yüksek olduğu, fosfor düzeylerinin ise Tatarözü, Çoban, Çiftlik, Hayvanat Bahçesi, Hobi, Kavşak, Söğütözü ve Boğaz serilerinde yüksek, Kavak, Karagöl, Hacıköy, Çakırlar ve Beytepe serilerinde orta ve Tahar ile Ağılı serilerinde ise düşük olduğu görülmüştür. Özellikle Hobi, Kavşak, Söğütözü ve Çiftlik serilerinde yüksek fosfor düzeyi, kentsel atıklarla kirlenen Ankara Çayından yapılan sulamadan kaynaklanmış olduğunu göstermektedir. Söz konusu Ankara Çayının kirlilik yükü dikkate alındığında, topraklardaki yüksek fosfor kapsamı yanında ağır metallerin de bu çaydan yapılan sulama ile yem bitkilerine bu yol ile de büyükbaş hayvanlara ve üretilen süte, dolayısı ile besin zincirine uzandığı göz önüne alınmalıdır.

Çalışma alanında yapılacak her türlü tarımsal veya ağaçlandırma çalışmalarında toprak yapısına uygun çeşitliliğin seçilmesi gerekmektedir.

ARAZİ KULLANIMI:

AOÇ arazisi Metropoliten Alanın ortasında, doğu ve batı yönünde uzanan ve 13.000 ha gibi çok büyük bir alan oluşturan kesintisiz bir kamu açık alanlar bütünüdür. Bu büyük açık alanlar sistemi, üniversiteler, askeri alanlar, kamu kurum ve kuruluşları, Şeker Fabrikası ve AOÇ'nin sahipliğinde bulunmaktadır.

AOÇ alanlarındaki mekansal kullanımlar Arazi Kullanım paftasında verilmektedir.

AOÇ'ye ait alanlar ile daha önceden çiftlik arazilerinden koparılan çevre alanlarında; AOÇ Müdürlüğüne ait idari ve sosyal tesisler, hayvanat, T

bahçesi, piknik-mesire alanları, süt ve süt ürünleri ile şarap ve meyve suyu fabrikaları, ticari faaliyetler (lokanta, yiyecek-içecek büfeleri, küçük marketler, akaryakıt istasyonu vb.), fidanlık ve çiçek seraları, süs ve tarla bitkileri satış alanı, bitkisel üretim alanları, kuru tarım yapılan alanlar (buğday, arpa vb.), ağaçlandırma alanları, toprak döküm alanları, Hipodrom tesisi, spor ve sosyal tesisler (Gençlerbirliği, Ankaragücü, Atılı Spor Kulübü, ASKİ), Devlet Mezarlığı, çeşitli sanayi tesisleri (Tekel, Traktör, Mitaş, Ray Kaynak, Çimento, Fişek, Fabrikaları), Askeri alanlar (Zırhlı Birlikler, Hava Lojistik Komutanlığı, Kara Havacılık Okulu) Etimesgut ve Güvercinlik askeri havaalanları, kamu kurum ve kuruluş alanları (TİGEM, TZDK, Orman Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye Taş Kömürleri Kurumu, Başkent Öğretmen Evi, Atatürk Lisesi), AŞTİ Terminal alanı, TMO Silo, Toptancı Hali, TCDD Marşandiz Garı atölye ve depoları, konut-kooperatif alanları bulunmaktadır.

Atatürk Orman Çiftliği, çeşitli kamu kuruluşlarına kiralanan kesimlerinde olduğu gibi, çoğunlukla tarım faaliyetine dönük bir görüntüye sahiptir. Ancak, hayvanat bahçesi, piknik-mesire alanlarının bulunduğu 52 ha kadar bir alan aktif rekreasyon amacına uygun bir biçimde kullanılmaktadır. Çiftlikte sosyal yaşama öncülük etmek için lokanta, gazino, park ve plaj (Karadeniz ve Marmara Havuzları) gibi işletmeler de açılmıştır.

Rekreasyon hizmetleri yanında Ankara halkına onun kadar önemli sağlıklı ve ucuz gıda maddeleri sunmak durumundadır. Bunun sonucu olarak süt, süt ürünleri, meyve suyu üretimi yapan sanayi tesisleri çiftlik bölgesinde yer almıştır. AOÇ'ye ait çeşitli bina ve tesisleri ile sanayi kuruluşları da mevcut rekreasyon alanı içindedir.

AOÇ'nin halk tarafından en fazla yararlanılan bölümü olan Hayvanat Bahçesi kısıtlı bir alanda sıkışık bir biçimde İstanbul Yolu yakınında yer almıştır.

Demiryolu ile hayvanat bahçesi arasındaki yolun doğusunda meyve suyu/şarap fabrikası ve meyvelik alanlar bulunmaktadır.

AOÇ tarihi çekirdek olarak anılan merkez bölgesinde demiryolu ve istasyonun güneyinde Bira Fabrikası ve AOÇ işletmesine ait çiçek seraları karşısında ise yönetim binaları, lojmanlar, lokanta ve akaryakıt istasyonu yer almaktadır. Doğuda ise Süt Fabrikasına ait tesisler bulunmaktadır.

AOÇ alanlarında:

- Devlet kurumları tarafından fabrika, yönetim binası, okul, cami, sosyal tesis, otel, misafirhane, vakıf süpermarketi ve ticarethanesi, özel piknik yeri ve lojman yapılmıştır.
- Sanayi tesisleri ve kooperatiflerce konut yapılmıştır.
- Spor kulüplerine (Gençlerbirliği, Ankaragücü) çok uzun süreli olarak
- kiralanmıştır.

- Çiftlik merkezi kiralama yöntemiyle lokanta, köfte-kokoreç büfeleri, market, bovwling salonu, akaryakıt istasyonu vb. ticari aktivitelere tahsis yapılmıştır.

Halen Çiftlikteki üretim faaliyetleri; tarla bitkileri, bahçe kültürleri, hayvancılık, süt ve süt mamulleri, mayalandırma ürünleri, müşterek hizmetler, ve atölyeler şubesi olarak üretimlerini sürdürmektedir.

2005 yılı sonu itibarıyla AOÇ arazi varlığı ve arazilerin kullanım durumu aşağıdaki çizelgede verilmiştir.

Arazi kullanım durumu	Arazi varlığı (Dekar)							
	2 0 0 4				2 0 0 5			
	Sulanan	Kıraç	Toplam	Kullanım %	Sulanan	Kıraç	Toplam	Kullanım %
Kültüraltı arazi :								
1-Tarla kültürleri arazisi	2005	7.302	9.307	27,7	16.82	7.456	9.138	27,40
2-Bağ bahçe bitkileri	762		762	2,3	762		762	2,28
Toplam (1 + 2)	2.767	7.302	10.069	30,0	2.444	7.456	9.900	29,68
3-Çayır-mera ve yem bit. arazisi	144	200	344	1,0	144	200	344	1,03
Toplam (1+2+3)	2.911	7.502	10.413	31,0	2.588	7.656	10.244	30,72
4- Diğer alanlar:		983	983	2,9		750	750	2,11
İşgal altında		11.504	11.504	34,4		11.504	11.504	34,49
Orman ve parklar	320		320	1,0	320		320	0,96
Hayvanat bahçesi		6.881	6.787	20,6		7.032	7.032	21,08
Kiraya verilen								
Arsa, kanal, yol, ve kullanılmayan		3.386	3.386	10,1		3.501	3.501	0,51
	320	22.754	23.074	69,0	320	22.787	23.107	69,28
Toplam (4) Genel toplam	3.231	30.256	33.393	100,0	2.908	30.443	33.351	100,00

KAYNAK: Yüksek Denetleme Kurulu 2005 Yılı Raporu,

AOÇ arazi varlığının % 30,7'sine tekabül eden 10.244 dekarı kültüraltı arazi olup, bunun 9.138 dekarında tarla bitkileri üretilmektedir. Geri kalan 762 dekarında fidan ve süs bitkileri, 344 dekarında ise çayır mera ve yem bitkileri üretimi yapılmaktadır.

Üretim dışında kalan arazi toplamı 23.107 dekardır. Bu miktarın en büyük bölümünü 11.504 dekar ile orman ve park alanları oluşturmaktadır. Kiraya verilen araziler ise 7.032 dekar ile ikinci sırayı almaktadır. Arsa, kanal, yol ve bataklık gibi kullanılmayan arazilerin miktarı ise 3.501 dekardır.

Diğer taraftan çizelgede görüldüğü gibi 750 dekar arazi çeşitli kuruluşların işgali altında bulunmaktadır. Bunun 221 dekarını askeri birliklerin izinsiz kullandığı alanlar oluşturmaktadır.

Sulama yetersiz olduğundan 7.456 dekar arazide bire bir tahıl-nadas uygulaması yapılarak arpa ve buğday yetiştirilmektedir. Ancak bu uygulama, şehirlerden uzak mekanlarda yapılan geleneksel tarım uygulamasıdır.

Orman ve Parklar:

Atatürk Orman Çiftliği sahip olduğu park ve orman alanları itibarıyla yıllarca Ankara halkının ilgi duyduğu bir mesire yeri olmuştur. Ancak son yıllarda kalabalıklaşan her mekanın özelliğini kaybettiği gibi, AOÇ piknik ve mesire yerleri de dinlenme mekanları olma özelliğini kaybetmeye yüz tutmuştur.

Orta Anadolu steplerinde kurulan başkent Ankara'nın yaşanabilir bir kent olması, şehir içinde yer alacak yeşil alan ve parklar ile şehir dışında oluşacak bir yeşil kuşağın varlığına bağlıdır. Mevcut yapısı ile AOÇ arazileri söz konusu yeşil ve açık alanlar için önemli bir potansiyeldir.

1927 yılında Ankara'nın imar planının yapılması görevi verilen Prof. Dr. Herman Jansen planının strateji maddeleri arasında AOÇ'nin bir bölümünde hayvanat bahçesi kurulması ve genel park olarak ayrılması hususu yer almaktadır. Ancak geline bu günkü noktada ağaçlandırmanın yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir.

Çiftliğin orman ve park alanları, 1998 yılına kadar 3600 dekar civarında iken, 1999 yılında bazı kamu ve özel kuruluşlara ağaçlandırılmak üzere arazi tahsis edilmesi ile bu alan 6976 dekara, nihayet 2003 yılında Çevre ve Orman Bakanlığı'na yapılan tahsisle birlikte 12.950 dekara yükselmiştir.

Yüksek Denetleme Kurulunun 2005 yılı raporunda; 1937 yılından bugüne kadar arazi varlığının % 36'sını çeşitli sebeplerle kaybederek yaklaşık 55.000 dekardan 33.351 dekara gerileyen AOÇ arazilerinde kayıp ve işgallerin önlenmesi çevre temizliğinin sağlanması, mevcut arazi varlığının Atatürk'ün başış mektubunda işaret ettiği hususlara uygun olarak kullanılması amacıyla, arazinin sınırları tespit ve tahdit edilerek, bölgede hızlı yetişen ağaç türleri ile ağaçlandırılması, Devletin bütün ilgili kuruluşlarının katkıları ile hazırlanacak ulusal bir master plan çerçevesinde Çiftlik arazilerinin yeniden organize edilmesi, Türkiye'nin kurtuluşu ve Cumhuriyetin kuruluşunu simgeleyen bir açık hava ve tarım müzesi haline getirilerek koruma altına alınması, önerilmiştir.

TEKNİK ALTYAPI

Demiryolu:

Atatürk Orman Çiftliği arazileri içerisinde TCDD tarafından işletilmekte olan ve gerek Kayaş Sincan arasında (banliyö) kent içi yolcu taşımacılığında gerekse ülkesel demiryolu ulaşımında kullanılan demiryolu sistemi geçmekte olup çiftlik arazileri üzerinde Hiporum, Gazi Mahallesi Marşandiz, Behiçbey ve Yıldırım istasyonları ile tarihi değeri bulunan koruma altındaki Gazi Garı bulunmaktadır.

Karayolu:

Ankara kentinin en önemli ulaşım aksları olarak tariflenen ve kent giriş koridoru olarak ön plana çıkan Eskişehir Yolu, İstanbul Yolu, Konya Yolu vasıtasıyla çiftlik arazilerine erişim sağlanmak olup Kuzey-güney yönünde kentiçi karayolunun önemli bir parçası olan Anadolu Bulvarı çiftlik arazilerinin üzerinden geçmektedir.

Bu yolların yanısıra çiftliğin tarihi çekirdeği olarak tanımlanan alana erişim Gazi Mahallesi, Söğütözü caddesi, Beştepeler ve çiftlik çavşağı vasıtası ile yapılmakta olup aynı zamanda bu güzergahlar transit trafik açısından alternatif güzergah olarak kullanılmaktadır.

Halen kullanılmakta olan Ankara şehirlerarası otobüs terminali çiftlik arazisi üzerinde olup terminale ulaşım Eskişehir Bulvarına paralel Sabancı bulvarı vasıtası ile yapılmaktadır.

Bu ana akslar üzerinde ve çiftlik yakın çevresinde 12 adet katlı kavak bulunmakta olup beştepeler ve söğütözü caddeler üzerinde 2 adet katlı kavşak çalışması bulunmaktadır.

Metro Projesi:

Ankara raylı toplu taşıma sistemi projesi kapsamında projelendirilen ve halen inşaat aşamasında bulunan Çayyolu metrosu ile Batıkent- Sincan metroları çiftlik arazileri üzerinden geçmektedir. Batıkent- Sincan metro hattında Botanik İstasyonu, Çayyolu metro hattında ise Beytepe istasyonu bulunmaktadır.

Teknik Altyapı:

Ankara kenti içme suyu temini projesi kapsamında Çamlıdere, Kurtboğazi Barajları ile İvedik Su Arıtma tesisi ana su isale hattı Çakırlar Çiftliği mevkiinde çiftlik arazisi üzerinde yer almaktadır.

İçme suyu şehir şebeke sistemi ile BAKAY projesi kapsamında atıksu sistemleri ve Ankara Çayı kuşaklama sistemleri çiftlik arazileri üzerinden geçmektedir.

Ayrıca 154 ve 34,5 KVV'lık enerji iletim hatları ile Doğalgaz ana iletim hattı bulunmaktadır.

Teknik altyapıya ilişkin mevcut sistemler paftalarda gösterilmiştir.

SORUNLAR-OLANAKLAR

SORUNLAR

- AOÇ içerisinde yer alan işlevler birbirleri ile olan ilişkileri kopuk ve karmaşık bir biçimde oluşmuştur. Ankara'nın başkent olarak ilan edildiği yıllarda kent merkezinin çok uzağında kalan AOÇ arazileri, geride kalan 78 yıl içinde hızlı kentleşme sebebiyle bugün yerleşim alanlarının içinde kalmıştır. Çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile özel kişilere yapılan satış, tahsis ve devirler nedeniyle arazi ve işlev bütünlüğü yok edilmiş olup, geçen zaman içinde meydana gelen arazi kayıpları sebebiyle geriye kalan Çiftlik arazileri parçalı bir yapı arz etmekte olup, işletilmesi çok zor bir hal almıştır.
- Tarımsal üretim işlevini yitirmesi yanında, çiftlik arazisinin gerek yasal, gerekse yasadışı olarak başka kullanımlara ayrılması sürecinin hem kent, hem de AOÇ açısından plansız ve yanlış kararlara dayandırıldığı gözlemlenmektedir.
- AOÇ kentsel ulaşım arterleri ortasında kalması nedeniyle arazi bütünlüğünü ve sürekliliğini kaybetmiştir. Ankara Metropolen Alanın gelişme yönü, batı gelişme koridoru içerisinde kalması nedeniyle İstanbul ve Eskişehir yolları ve bu yollara bağlanan diğer arterlerin açılması ile, çeşitli kurum ve kuruluşlara yapılan satış, tahsis ve devirler sonucunda, çiftlik arazileri hem fiziksel hem de işlevsel bir bütünlük göstermemektedir.
- AOÇ arazisi, Ankara kent bütünü içinde yer aldığından kenti kuzey ve güney olarak ikiye bölmektedir. Doğal olarak kentin kuzeyi ve güneyi arasındaki her türlü bağlantının (teknik altyapı, ulaşım) çiftlik arazisinden geçme zorunluluğu vardır.
- Metropolen alanın ortasında klasik yöntemlerle tarım faaliyetlerinde bulunulması. AOÇ arazilerinin içinde bulunduğu doğu-batı yönünde uzanan açık ve yeşil alanlar aksı, oluşan hakim rüzgarlar nedeniyle en az iki üç defa sürülerek işlenmiş çiftlik topraklarını havaya kaldırarak yerleşim yerleri üzerinde toz bulutu oluşturmakta, cadde ve sokaklarda toz ve çamur oluşumuna neden olmaktadır.
- Dünyanın gelişmiş metropollerinde olmadığı şekilde açık ve yeşil alanlarda toprağın işlenerek tarım yapılması. Toprak işlenerek, bire bir nadas uygulaması ile hububat üretimi yapılmaktadır. AOÇ arazilerinin konumu, şehrin ortasında kalmış olup, özellikle bitkisel üretim ve hayvancılık faaliyeti bakımından elverişsiz hale gelmiş bulunmaktadır.
- AOÇ alanlarında metropolen alan ölçeğinde düşünülen rekreasyon işlevlerinin gerçekleştirilebilmesi için, bölgeler itibarıyla sit derecesi özelliklerinin yeniden irdelenmesi gerekiyor.
- AOÇ arazileri AOÇ Müdürlüğünün eliyle yönetilmesi ve işletilmesi
 - yetersizdir. 5659 sayılı Kuruluş Kanununa göre AOÇ Müdürlüğü»

tüzelkişiliğe sahip bir kamu kuruluşudur. Müdürlük Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı olup müdür ve memurları Tarım Bakanı tarafından atanmaktadır. Bakanlık merkez ve taşra teşkilatının tabi olduğu sert hiyerarşi, bir kültür kurumu, tarihi bir miras ve aynı zamanda bir kamu iktisadi teşekkülü olan çiftliğin yapısına uymamaktadır. AOÇ Müdürlüğü Hazineden hiçbir yardım almadan, ürettikleri, ticari gelirleri ve kira gelirleri ile ayakta kalabilmektedir.

- AOÇ arazileri üzerinde yapılmakta olan tarımsal üretim faaliyetleri ve kiralama yolu ile yürütülen ticari faaliyetler, Çiftlik arazisi üzerinde ranta yönelik beklentilere yol açmaktadır. AOÇ Müdürlüğü'nün bir kısım taşınmazları gelir sağlanması ve bir kısım kuruluşların ihtiyacının karşılanması amacıyla kısa ve uzun süreli kiraya verilmiştir. Bu kiralamaların önemli bir bölümü, AOÇ'nin Atatürk'ün vasiyet mektubunda belirttiği amaçlara uygun olmadığı gibi, kiracılar
 - inşaat, tesis ve işgal suretiyle açık alanların genişletilmesine ilişkin tasarrufları, AOÇ arazisinin l'inci derece Tarihi ve Doğal SİT alanı aykırıdır.

OLANAKLAR:

- Metropoliten alan içerisinde bu büyüklükteki bir arazinin varlığı bir şans olarak değerlendirilerek, gelişmiş metropol kentlerinde olduğu gibi, kent ormanları/ağaçlandırma ve büyük park alanları olarak değerlendirilebilir. Öncelikle zarar edilen ve çevreye zarar veren üretim faaliyetlerinden vazgeçilerek, yeşil alan olarak halkın daha geniş bir alanda bütünleşen bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir.
- AOÇ'nin de parçası olduğu kamu elinde bulunan büyük bir kesiksiz açık alanlar sitemi, üstelik yön ve yakınlık olarak uygun konumda olup, kentin batıya gelişimini kanallize ederek, çizgisel bir makro form yaratma olanağı verdiği.
- Metropoliten kentsel yeşil alan ihtiyacına yönelik olarak AOÇ arazisinde bakımsız ve kullanışsız oldukça büyük alanların rekreasyon için kullanılabilecek uygun alanların olması; demiryolu ve "akarsu kıyılarını rekreasyona açma" projesinin akarsuları temizleme projesiyle birlikte değerlendirilerek Ankara Çayı boyunca piknik ve dinlenme alanı olmaya uygun yerlerin olması, bu alanların toplu ulaşım yönünden üstün özellikler taşıması.
- Metropoliten alanın ortasında doğu-batı doğrultusunda dağınık ve parçalı bir biçimde uzanan AOÇ arazileri, kentsel yerleşme alanları arasında havalandırma kanalları/açıklıkları sağlaması.
- AOÇ'nin ve diğer arazilerin tarım, orman, rekreasyon ve askeri eğitim ve savunma alanı olarak, yani açık alan olarak korunması ve planlanması halinde, bir yandan kentin yeşil ve rekreasyon ihtiyaçları karşılanırken diğer yandan kentsel yerleşme alanlarının, bu açık alanlar sistemini kuzey ve güneyden çevreleyerek çizgisel bir geometriyle koridorlar boyunca gelişmesi ve uzun vadede yüksek

performanslı metropoliten ring ve koridorları geliştirmesi olanağını sağlaması.

Kamu elinde bu büyüklükte kesiksiz açık alanların bulunması, bu alanların açık alan olarak korunabilmesi halinde, çok hızlı gelişen Ankara'nın sağlıklı bir kent yapısına kavuşmasının sağlanması için önemli bir planlama aracı sunması.

AOÇ'de yapılan deneysel tarım yöntemlerinin geliştirilmesi ve verimin artırılması halinde kentin beslenmesine önemli bir katkıda bulunabileceği; ayrıca AOÇ'de yapılan deneysel tarım yöntemlerindeki ilerlemenin tüm ülkede tarımın verimini etkileyeceği bir potansiyel taşıması.

AOÇ yalnız örnek bir çiftlik olarak değil, aynı zamanda yeşilliği yetersiz olan metropoliten Ankara'nın halkı için bir dinlenme ve mesire yeri sağlaması.

AOÇ Müdürlüğünün mevcut yapısının, ilgili mevzuat uyarınca oluşturulması gereken Alan Yönetimi kurumsal yapısına dönüştürölmesi konusunda uygun niteliklerinin bulunması.

KAYNAKLAR

- ARMANGİL, Osman G., "Atatürk Orman Çiftliği Arazisinin Gelecekteki Kent Makro-Formu İçindeki Yeri ve Kullanımı", Ankara'da Yeşil Alan Sorunu ve Atatürk Orman Çiftliği Semineri. 12-13 Haziran 1975, Ankara.
- Ankara Metropolitan Alan Nazım Plan Bürosu, Ankara Nazım Plan Seması Raporu - (1970-1990). Ankara, 1977.
- BADEMLİ, Raci, Kentsel Planlama ve Tasarım Öğrencilerine Notlar. TMMOB Şehir Plancıları Odası, 2005.
- DİNÇER, Güven, Ankara Kent Yazıları. Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara, 2006.
- Dünü-Bugünü ve Geleceği ile Atatürk Orman Çiftliği. Sempozyum, 8 Haziran 1993, Ziraat Mühendisleri Odası, Ankara.
- KELEŞ, Ruşen, "Atatürk Orman Çiftliği", Ankara Dergisi. Cilt 1 Sayı 1, Ekim 1990, s.71-74.
- Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Toprak ve Gübre Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Atatürk Orman Çiftliği Detaylı Toprak Etüdü ve Haritalaması. Teknik Rapor, Ankara, 2002.
- Tarım Bakanlığı, Atatürk Orman Çiftliği. İstanbul Matbaası, 1953, İstanbul.
- TEKELİ, İlhan, "Kent Toprağında Mülkiyet Dağılımı ve El Değiştirme Süreçleri", ANKARA 1985'den 2015'e, Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü, 1986, s.87-104.
- TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu, Atatürk Orman Çiftliği Nasıl Korunmalı. TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi, 2004.
- TOPÇUOĞLU, Necdet, "Atatürk Orman Çiftliği'nde Neler Yapılmak İsteniyor? Neler Yapılmalı!", www.ydkder.org.tr.
- Yüksek Denetleme Kurulu Atatürk Orman Çiftliği 2005 Yılı Raporu.